

ОБЩИНА АЛФАТАР, ОБЛАСТ СИЛИСТРА

*7570 гр. Алфатар, ул. "Йордан Петров" №6
факс: /086/ 811-646, тел.централа: 086/ 811 610*

ПРОГРАМА

ЗА

ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

НА ОБЩИНА АЛФАТАР

ЗА ПЕРИОДА

2017 - 2020 ГОДИНА

Алфатар, февруари 2017 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

С изготвянето на настоящата програма се цели проучване и установяване на възможностите за енергоспестяване, както и подбор на най-рентабилни и ефективни енергоспестяващи мерки.

Общият стремеж при изпълнението на общинската програма за енергийна ефективност е намаляване на енергийната интензивност на brutния вътрешен продукт на страната чрез намаляване на потреблението на енергийни ресурси от крайните потребители на горива и енергия. Целите на водената до момента общинска политика за ЕЕ са следните:

1. Провеждане на държавната и областна политика по ЕЕ на местно ниво, съобразно специфичните условия на Община Алфатар;
2. Създаване на благоприятен икономически климат за успешно развитие на общината;
3. Редуциране на емисиите от парникови газове в атмосферата и опазване на околната среда;
4. Намаляване разходите на енергия

I. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕТО

Изготвянето на Програми за енергийна ефективност (ПЕЕ) от органите на местното самоуправление е регламентирано в чл.12 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ), (обн. ДВ бр.35 от 15.05.2015 г.) и следва да е в съответствие с Националната стратегия и Националния план за действие по енергийна ефективност, при отчитане на специфичните особености на регионалните планове за развитие на съответния район за планиране.

Чрез ПЕЕ се изпълнява държавната политика по енергийна ефективност (ЕЕ) за постигане на Националната индикативна цел за пестене на горива и енергии в размер на 627 ktoe или 7291 GWh. Тази цел е заложена в Националния план за действие по енергийна ефективност, приет с протокол 37 на Министерски съвет от 04.10.2007 г. и представлява 9 % от осреднената стойност на крайното енергийно потребление в обхвата на Директива 2006/32/ЕО за периода 2001-2005.

Общият стремеж при изпълнението на ПЕЕ е намаляване на енергийната интензивност на brutния вътрешен продукт на страната чрез намаляване на потреблението на енергийни ресурси от крайните потребители на горива и енергия.

II. ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Енергийната ефективност е синоним на нов мироглед и философия. Тя е средство за повишаване качеството на енергийните услуги при приемлива цена за обществото и възможност за намаляване на енергопотреблението чрез внедряване на конкретни мерки за икономия на енергия. Тази политика, като съставна част от енергийната политика на Република България, се базира на националните приоритети и е в хармония с изискванията на европейските директиви и пазарни механизми.

Изготвянето на обща концепция за развитието на енергийната ефективност в община Алфатар с набеязване на дългосрочните цели и средствата за постигането им, са главната предпоставка за успешното реализиране на политиката за повишаване на енергийната ефективност в общината.

Малкото приложени мерки за енергийна ефективност, водят до нарастващи и ненужно големи разходи за енергопотребление. Това в днешни времена прави задължително прилагането на енергоефективни мерки, не само за намаляване на разходите, но и за повишаване на жизненото равнище и комфорта на потребителите на енергия, както и за опазване на околната среда.

2.1. Политиката на Община Алфатар в областта на енергийната ефективност е насочена към:

- Намаляване на потреблението на горива и енергия;
- Намаляване бюджетните разходи за енергия;
- Намаляване на вредните емисии в атмосферата;
- Подобряване на качеството на енергийни услуги;
- Изграждане/реиновация на инфраструктура - енергоспестяващо улично осветление, газификация

Реализирането на тази политика може да стане чрез:

- обединяване и координиране действията по енергоспестяване в обществения сектор – обществени сгради, сгради на образованието и сгради на социалните институции, култура, административното управление;
- провеждане на одити в предприятия, обслужващия сектор в посока за установяване на нуждите и ефективно влягане на инвестиции в реиновация и подобряване на технологиите и оборудването.
- създаване на предпоставки за влягане на инвестиции и финансиране на мерки, свързани с ефективното енерго управление и използването на ВЕИ:

Политиката за енергийна ефективност на общината включва широка информационна кампания:

- Подготвяне на анкетни форми, съдържащи данни за характеристиките на сградния фонд, вътрешните инсталации, данни за въведените мерки за икономия на енергия.
- Информационен ден за граждани и бизнес - „Ден на енергийната ефективност” под мотото „Използвай енергията като я пестиш”
- Запознаване на гражданите с изискванията на законите за енергийна ефективност и ЗВЕИ и наредбите и правилниците към тях. Предоставянето на актуална информация
- Разпространение на брошури, дигиталки и други информационни материали, посочващи дейностите и ефективните мерки за намаляване на енергопотреблението.

Реализирани целенасочени действия на община Алфатар за повишаване на ЕЕ:

- Изградено енергоспестяващо улично осветление;
- Проучени възможности за използване на слънчева енергия и реализиране.

Пречки при реализацията на целенасочени действия за ЕЕ:

- липса на стимули за рационално енергопотребление;
- недостатъчна осведоменост на потребителите за възможностите за намаляване на консумацията;
- затруднен достъп до финансиране за инвестиции по проектите за ЕЕ.

2. 2 Функции на общината в управлението на енергията

- Общината -като консуматор на енергия;
- Общината -като регулатор и инвеститор в енергийния сектор;
- Общината - като мотиватор за повишаване на ефективността при производство и консумация на енергия.

Новите функции на общината обуславят:

- Разширяване на обхвата на енергийните програми върху всички енергийни субекти на територията на общината
- Обхващане на дейности в обхвата на трите основни функции на общината
- Обособяване на две основни групи дейности – инвестиционни и неинвестиционни
- Разширяване на традиционния инструментариум за управление, изпълнение и финансиране

2.3. Дейности на общината като регулатор и мотиватор.

Освен като потребител общината се проявява и като регулатор, тъй като при вземането на редица стратегически решения трябва да се отчете прякото им влияние върху консумацията на енергия. Програмата за енергийна ефективност е насочена предимно към общинския сектор – сградите и услугите, при които общината изпълнява функцията си на консуматор на енергия.

Мерките се съсредоточават предимно в сгради на учебните и детски заведения, сгради на социалните заведения, сгради на читалищата, общински сгради, здравните заведения и в известна степен и в системата на уличното осветление.

Главна задача на общинската програма за енергийна ефективност е прилагането на оптимален вариант от мерки за енергийна ефективност в краткосрочен период и постигането на максимални икономически, социални и екологични резултати.

С оглед ролята на общината като местен орган на властта и произтичащите от това правомощия, тя се явява като мотиватор за въздействие върху поведението на потребителите на енергия, основно чрез провеждане на информационна кампания и предоставяне на информация относно енергийната ефективност и използването на ВЕИ на територията на общината. В изпълнение на ОПЕЕ община Алфатар ще провежда политика, която е насочена към повишаване стандарта на крайния потребител и ще мотивира:

- Провеждане на образователна и информационна кампания сред учителите и учениците за формиране на енергийно ефективно поведение;
- Създаване на мрежа за обмен на добри практики в прилагането на енергийно - ефективни дейности.

2.4 Анализ на финансовите възможности на община Алфатар

Основната идея, заложена в разработката на бюджета на община Алфатар е изпълнение на поетите ангажименти за осигуряване на условия за работа в бюджетните структури на общината с цел обезпечаване на финансирането на образователните, културните и социалните услуги на населението. Неэффективната работа на местната икономика не предполага в близките години съществено увеличаване на приходите и акумулиране на средства за цялостно финансиране на проекти, които биха допринесли за значително намаляване на енергийните разходи.

За нуждите при избора на конкретни управленски и технически решения са необходими специфични анализи и оценки на базовата информация. С цел изграждането на енергийната база от данни е наложително постоянното събиране на информация по месеци и по години и/или обмен на информация с други общини за енергийна ефективност, както и систематизиране на информацията чрез подходящ софтуер, с помощта на който се изгражда база от данни за обектите и се генерират различни видове справки за изразходени бюджетни средства, за разходите за горива и енергия за всеки обект.

Това в голяма степен ще позволи да се съпоставят разходите на сходните по функции обекти, да се направят разчети за потенциала за осъществяване на икономии, както и извършването на сравнителни анализи с базовата информация на други сходни общини .

Пречки при реализацията на целенасочени действия за ЕЕ са: липса на стимули за рационално енергопотребление; недостатъчна осведоменост на потребителите за възможностите за намаляване на консумацията; недостатъчна институционална база; затруднен достъп до инвестиции по проектите за ЕЕ.

Като цяло се налага изводът, че за повишаване ефективността на енергопотреблението наличният сграден фонд се нуждае от реализация на редица енергоспестяващи мерки с обхват топлоизолация, ремонт, реконструкция и т.н.

Недостатъчното приложение на мерки за енергийна ефективност през последните години, амортизацията на малкото приложени такива, води до нарастващи и ненужно големи разходи за енергопотребление. Това прави задължително прилагането на енергоефективни мерки, не само за намаляване на разходите, но и за повишаването на жизненото равнище и комфорта на потребителите на енергия. Не на последно място, в синхрон със световната политика мерките водят и до екологични подобрения.

III. СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНО ПОТРЕБЛЕНИЕ

Състоянието на сградите, оборудването и инсталациите в повечето общински и обществени обекти налагат провеждането на мерки за намаляване разхода на енергия както и влагане на инвестиции във физическото обновяване на сградите и подмяната на съоръженията. Основните причини за повишени разходи за потребление на горива и енергия са: лошо физическо състояние на сградите и конструкциите – без стандартните изолации на покриви и стени, стари дограми,

позволяващи безпрепятствена инфилтрация на студен въздух; осветление с енергоемки светлоизточници; липса на режими за топлоподаване; липса на локални организационни енергоспестяващи мероприятия.

От голямо значение за жителите на общината е, че постигането на по-ниски текущи разходи за енергия и ефективното изразходване на енергоносителите са предпоставка за подобряване на екологичната обстановка и намаляване на емисиите на парникови газове-въглероден двуокис, въглероден оксид, серен диоксид и други замърсители на въздуха.

Подобряването на топлоизолацията, модернизирани отоплителни инсталации, могат да намалят енергопотреблението в стария сграден фонд с около 15 %.

Подобряването на уличното осветление чрез подмяна на съществуващото и изграждане на улично осветление със светодиоден източник ще доведе до оптимизиране на енергопотреблението в тази целева група. Друг начин за въздействие върху енергопотреблението в общинския сектор ще продължи инсталирането на слънчеви колектори за топла вода в някои общински обекти, използващи такава целогодишно.

ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА СГРАДНИЯ ФОНД:

3.1. Сграден фонд:

При реализирането на ОПЕЕ 2005-2016 г. до настоящият момент са извършени следните подобрения в сградите публична общинска собственост, както следва:

3.1.1. Сграда –общинска администрация:

3.1.1.1 Реализирано до момента:

По проект на Община Алфатар „ Енергийно ефективни мерки в обществени гради – пети транш спечелен чрез Международен Фонд „Козлодуй” бяха извършени следните СМР.

- Извършено е пълно енергийно обследване на сградата;
- Подмяна на дограма;
- Полагане топлоизолация на външни стени;
- Подмяна на радиатори и штрангове;
- Теплоизолация на покрив
- Подмяна на осветителни тела;
- Във връзка със изпълнение на проект ” ЕЕ – в обществени сгради - транш 5, обект – 40” на обекта в продължение на пет години се извършва мониторинг на енергопотреблението, който ще приключи 2020 година.

3.2. ОУ „Христо Ботев” - гр.Алфатар: и начално училище „Отец Паисий”с.Алеково

3.2.1. Реализирано до момента - в корпусите А.

- Извършено е пълно енергийно обследване на сградата;
- Подменена е приблизително 80 % от дограмата с алуминиева и PVC /имат се предвид прозорците и външната входна врата/;
- Пълна външна топлоизолация с фибран на корпус А;
- Изградени са скатни покриви с ондулин на корпус А;
- През 2013г.бе подменена PVC Дограмата на кабинетите по физика.
- Поставени са расходомери за отчитане на горивото за отопление;
- Извършена е частична подмяна на амортизираните радиатори от парната инсталация.
- Извършено е частично енергийно обследване на НУ „Отец Паисий” с. Алеково

3.2.2 Предстоящо за реализиране:

- Подмяна дограмата на прозорците в останалата част от сградата на ОУ „Хр. Ботев” гр. Алфатар.
- Саниране на корпус В на ОУ ”Хр.Ботев”гр.Алфатар и реконструкция на отоплителната система – монтиране на: енергоефективни радиатори с КИП, съответстващо на съвременните стандарти, нова тръбна мрежа и др.;
- Локално газифициране на физкултурния салон на ОУ „ Христо Ботев” гр. Алфатар и осъществяване на лъчево отопление;

3.3. НЧ „Йордан Йовков – 1894 г.” - гр. Алфатар, НЧ „Пробуда – 1910 г.” с.Алеково и НЧ „Ведрина – 1948 г” гр. Алфатар (неформален кв. Попово)

3.3.1. Реализирано до момента

НЧ „Йордан Йовков” гр.Алфатар

- Подмяна на съществуващата дървена дограма в лекционната зала с нова ПВЦ дограма.

НЧ „Ведрина” гр. Алфатар - кв. Попово

- Подмяна на съществуващата дървена дограма на съществуващата дървена дограма с нова ПВЦ дограма;
- Изграждане на нова аспирационна система в салона на НЧ „Ведрина”

3.3.2. Предстоящо за реализиране:

- Проучване и търсене на възможност за изграждане на локално парно на библиотеката и част от административния блок на НЧ „Йордан Йовков”
- Проучване и проектиране за локално газифициране и отопление с инфрачервени лъчи киносалона на НЧ „Йордан Йовков – 1894 г.” гр. Алфатар
- Разработване и кандидатстване с проекти по национални и оперативни програми
- Изолация на външни стени;
- Основен ремонт на покривна конструкция на читалищата;
- Подмяна на дограма;

3. 4. Дом за стари хора – гр. Алфатар:

3. 4.1. Реализирано до момента:

- Изградена соларна система за отопление на водата в ДСХ и ЦНСТ.
- Подменен водогрееен котел.
- Саниране на външната северна и източна стена ;

3. 4.2. Предстоящо за реализиране

- Извършване на ново енергийно обследване с цел получаване на сертификат.

3.5. ДГ „Щастливо детство” - гр. Алфатар:

3.5.1. Реализирано до момента:

- Направа на скатен покрив на основен корпус и кухня на основната сграда на ДГ;
- Реконструкция на отоплителната и ВИК инсталация;
- Смяна на дограмите в Алфатар с ПВС дограма;
- Теплоизолация на външните стени;
- Подмяна на конвекторни радиатори за отопление с климатици.
- Основен ремонт на сградата в с. Бистра – подмяна на покрив, нова ПВЦ дограма.

3.5.2. Предстоящо за реализиране

- Изграждане на соларна система за отопление на вода.

3.6. Кризисен център

3. 6.1. Реализирано до момента:

- Саниране на сградата на центъра;
- Сменена дограма
- Поставяне на конвекторни радиатори.

3. 6.2. Предстоящо за реализиране

- Изграждане на соларна система за отопление на водата;

IV. ЦЕЛ И ОБХВАТ

Основната цел на разработването на Общинската ПЕЕ е да бъдат идентифицирани възможните дейности и мерки, които да доведат до енергийни спестявания, както и програмите и проектите за тяхното изпълнение. Също така чрез ОПЕЕ ще бъде определено текущото състояние на енергийното потребление на всички обекти, на база на което ще бъдат определени възможните нива на намаляване на енергийните разходи.

Общите цели на ПЕЕ се определят въз основа на приоритетите за развитие на общината като цяло и са съобразени с общите цели за развитие на района за планиране, както и със спецификата и потенциала на областта.

Общинската програма за енергийна ефективност отговаря и на националните приоритети за реализация на енергоспестяване и намаляване на вредните емисии в атмосферата.

Стратегическата цел на Програмата за енергийна ефективност в дългосрочен план е:
„Създаване на предпоставки за превръщане на Община Алфатар в енергийно ефективна община, община - постигнала устойчиво развитие”.

Тази стратегическа цел ще бъде постигната чрез изпълнение на следните общи цели:

1. Намаляване обема на разходите за горивна енергия;
2. Подобряване качеството на енергийните услуги;
3. Намаляване замърсяването на околната среда чрез конкретен принос за ограничаване на емисиите от парникови газове, серен двуокис и други замърсители на атмосферата;
4. Добиване на енергия от алтернативни източници;
5. Прилагане на възможностите за газификация на общината;
6. Подобряване качеството на жизнената среда и увеличаване на комфорта;
7. Промяна в мисленето, осъзнаване на значимостта на енергийната ефективност и промяна в моделите на енергийно поведение на всички групи потребители.

На база общите цели, които стоят пред общината за повишаване енергийната ефективност, постигане на максимални икономически, социални и екологични резултати, са определени следните конкретни приоритетни цели, изпълними за краткосрочен период от време:

- Подобряване работния климат в обектите от секторите на общинска издръжка и привечдането му в съответствие с нормативите за отопление и осветление;
- Намаляване на бюджетните разходи в следствие на постигнатите икономии;
- Подобряване качеството на уличното осветление във всички населени места на общината;
- Проучване и прилагане на всички възможности за добив на енергия от ВЕИ.

Изпълнението на Общинската програма за енергийна ефективност ще се осъществи за период от 3 години 2017-2020год..

V. ИЗБОР НА ПРОГРАМИ, ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ

Превръщането на Община Алфатар в енергийно ефективна община ще бъде продължителен процес, тъй като това е свързано с много инвестиции, с каквито на този етап общината не разполага в собствения си бюджет.

След направения анализ и оценка на изходното състояние, както и на потенциала за енергийна ефективност в различните сектори на община Алфатар бяха избрани приоритетни проекти, които да се изпълняват в рамките на Програмата за енергийна ефективност за периода 2017-2020г.

Основните стъпки, които трябва да бъдат изпълнени за постигане на стратегическата цел на общината са:

Осъществяване на енергиен мониторинг:

- Анализ на настоящето енергопотребление.
- Определяне на приоритетните обекти, за които да се предприемат дейности и мерки за енергийна ефективност;

Обследване за енергийна ефективност.

„Обследване за енергийна ефективност” е процес, основан на систематичен метод за определяне и остойностяване на енергийните потоци и разходи в сгради и/или промишлени системи, определящ обхвата на технико-икономическите параметри на мерките за повишаване на енергийната ефективност.

Тази дейност е основа за определянето на енергийните характеристики на обектите, за съставяне на програми за енергийна ефективност и осъществяване на мерки за енергоспестяване.

Изчисляването на енергийните характеристики се извършва с цел:

- Определяне на потреблението, икономията на енергия и топлосъхранение на обектите;

- Определяне на нивото на енергийна ефективност на обектите;
- Оценяването на нови и съществуващи строежи по чл. 15 от Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ);
- Обследване и сертифициране на сгради;

Изготвяне на енергийни програми.

За ефективното изпълнение целите поставени в Програмата за енергийна ефективност, ежегодно ще се изготвят отчети на ОПЕЕ, подробно описващи обектите както и дейностите, и мерките, които ще бъдат прилагани за повишаване енергийната ефективност, в рамките на съответната година.

Основните инвестиционни мерки, които ще се залагат за сградите общинска собственост са свързани с подобряване на техническите показатели на ограждащите конструкции – изолация на външни стени, подове и покриви, както и подмяна на дограма. Следващите по значимост са мерките за подобряване на функционирането на котелните инсталации, подобряване работата на сградните инсталации за отопление и топла вода.

5.1. ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

През периода на действие на ПЕЕ е наложително да продължим работа в следните приоритетни направления /мерки/:

- 5.1.1. Рехабилитация на уличното осветление в гр. Алфатар и съставните села на общината;
- 5.1.2. Ремонт на енергийните системи на сградите публична общинска собственост;
- 5.1.3. Проучване на възможностите за използване на възобновяеми енергийни източници;
- 5.1.4. Придобиване от населението на трайни навици и опит за ефективно използване на енергията в дома и на работното място.

5.2. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Предстои реализация на следните основни дейности по посочените мерки:

По мярка .5.1.1 Рехабилитация на уличното осветление в гр. Алфатар и съставните села на общината:

- Подготовка на проектна документация за кандидатстване по национални и оперативни програми за допълнително финансиране;
- Кандидатстване с проект „Модернизирани и изграждани на улично осветление със светодиоден източник“;
- Възлагане поддръжката на ремонтираните участъци;

По мярка 5.1.2. Ремонт на енергийните системи на сградите публична общинска собственост:

- Разработване на мерки, икономическа обосновка и програма за ремонта /реконструкцията/ на енергийните системи на общинските обекти;
- Подготовка на проектна документация за кандидатстване с проекти по национални и оперативни програми.
- Предприемане на мерки за подбор, перманентен контрол и обучение на персонала, обслужващ енергийните системи.

По мярка 5.1.3 Проучване на възможностите за използване на възобновяеми енергийни източници:

- Проучване възможностите за използване на газ пропан – бутан за отопление в сградите публична общинска собственост;
- Проучване на възможностите за оползотворяване на растителните и горски отпадъци за производство на брикети, пелети от растителни отпадъци и проучване възможността за преминаване на котли с алтернативно гориво.
- Проучване възможността за газификация на община Алфатар.

По мярка 5.1.4. Придобиване от населението на трайни навици и опит за ефективно използване на енергията в дома и на работното място.

Изброените по – долу дейности се изпълняват регулярно в зависимост от наличните възможности. Наложително е изпълнението им да продължи и в бъдеще:

- Издаване на брошури с мерки, водещи до пестене на енергия;
- Провеждане на срещи с гражданите за промотиране на нови материали и технологии за намаляване разхода на енергия в бита;
- Оказване съдействие на фирми и граждани за извършване на енергиен мониторинг и ремонт на стопанисваните от тях сгради както и в прилагането на енергоспестяващи мерки;
- Подпомагане развитието на фирми за енергийни услуги.

VI ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Прилагането на програмата ще допринесе за повишаването на жизнения стандарт на населението, опазването на околната среда и подобряването на екологичната обстановка, изграждането на нова и разширяването на съществуващата инфраструктура, които са приоритети за развитието на общината. Чрез повишаване на енергийната ефективност ще се намалят разходите на общинския бюджет и ще се осигурят средства за решаване на други жизнено важни обществени проблеми.

Най-важните резултати, които ще се постигнат с реализирането на ОПЕЕ, са следните:

- икономия на топлинна енергия;
- икономия на електрическа енергия;
- икономия на гориво;
- намалени емисии парникови газове;
- икономия на средства.

Освен горните практически резултати, изпълнението на ПЕЕ ще доведе до:

- опазване на околната среда;
- забавяне на процеса на изчерпване на природните енергийни ресурси;
- подобряване на условията и стандарта на живот на хората;
- създаване на нови пазарни възможности за търговци (производители, фирми за услуги и т.н.) и разкриване на нови работни места;

Очаквани ефекти от ефективното прилагане на общинската програма за енергийна ефективност в следните области:

1. **Енергийна инфраструктура** - оценяване на съществуващите възможности за икономии, с помощта на енергийните показатели, повишаване на информираността за ползите и предимствата по отношение на енергийната ефективност, намаляване на енергопотреблението, оползотворяване на местни ВЕИ, постигане на устойчиво енергийно развитие;
2. **Образование, здравеопазване, социални услуги, спорт, култура, административни сгради** - намаляване на емисиите от парникови газове в околната среда; намаляване потреблението на горива и ел. енергия; приваждане на сградите в съответствие със стандартите за енергийна ефективност и изискванията на наредбите; повишаване комфорта на обитаване в сградите, което ще спомогне за по-ефективен учебен и работен процес; разширяване възможностите за провеждане на културни и научни прояви; повишаване на съзнанието на подрастващите в ефективно ползване на горива, енергия и вода.
3. **Улично осветление** – приваждане на системата в устойчиво състояние; намаляване разходите за поддръжка и експлоатация; намаляване на вредните емисии, вследствие намалена консумация на електроенергия; повишаване безопасността при движение на пешеходци и създаване на комфортна нощна среда.
4. **Жилищен сектор, промишленост** – повишаване на общественото съзнание при ползването на горива, енергия и вода; намаляване разходите и потреблението на горива, енергия и вода в частния и обществен сектор.
5. **Местни кадри** – създаване на кадри, способни да провеждат ефективна енергийна политика на общинско ниво, както и да идентифицират проекти по енергийна ефективност, които да бъдат финансирани по европейски програми и фондове

VII ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Като се отчита специфичният характер и сложността на всеки конкретен обект, както и спецификата и вида на избраните мерки, дейности и проекти, е препоръчително ПЕЕ да се изпълни на няколко етапа:

1. **Инвестиционно намерение** – тук се включват определени проучвания, с които да се установи целесъобразността на реализиране на конкретното инвестиционно намерение, начините и мащаба на изпълнение и др.
2. **Предварително проучване** – така нареченото предпроектно проучване, с което се да се установи състоянието на обекта - състоянието на съоръженията, конструкциите, енергийните системи, изследване на енергийните разходи за последните години и др. Изследване на възможностите за добив на енергия от ВЕИ.
3. **Инвестиционен проект** – Разработване на инвестиционен проект е необходимо в някои случаи поради спецификата и обема на предвидените дейности, такъв ще се разработва само в случаите, при които е необходимо.
4. **Подготовка и изпълнение на строителството** - Това включва подготовка на всички необходими документи и извършване на съответните строително – монтажни дейности за постигане на поставената цел.
5. **Мониторинг за установяване на намалението на енергийното потребление след реализацията на съответните дейности и мерки.** За установяване на намалението на енергийното потребление след реализацията на съответните дейности и мерки, следва да се извършват ежемесечно отчитане и записване на параметрите от измервателните уреди, инструктаж на техническия персонал по поддръжката на инсталациите и др.

Етапите и последователността на тяхното изпълнение ще се решават по-конкретно за всеки обект.

VIII ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

В момента общината не разполага с достатъчно собствени финансови средства за инвестиции в проекти по ЕЕ, а в интерес е да реализира подобни проекти, тъй като се изразходват значителни средства от бюджета за енергийни ресурси. Реализирането на подобни проекти не само ще облекчи общинския бюджет, но и ще доведе до повишаване на благосъстоянието на жителите на общината. Те са атрактивни и изгодни, тъй като имат енергоспестяващ ефект. При реализирането на проекти за подобряване на енергийната ефективност няма дълги периоди на строителство и средствата започват да се възстановяват веднага след влагането им. Инвестирането в енергийната ефективност не е самоцел, а средство за намаляване на разходите, подобряване националната конкурентноспособност, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда, както и средство за борба с бедността и създаване на допълнителна заетост.

8.1. Проектно финансиране чрез кредитиране

Целта е финансирането на нови дългосрочни инфраструктурни или индустриални проекти, като кредитополучател е т.нар. проектна компания или съществуващо дружество, при което проектът може да бъде обособен отделно както счетоводно, така и от гледна точка на системата от обезпечение на кредита.

Проектното финансиране е схема на кредитиране, която разчита най-вече на произхождащите от проекта парични потоци за издължаване, а активите на проекта служат за обезпечение на заема.

8.2. Програми и фондове

Цялостно или частично финансиране на инвестиционните програми може да бъде осигурено чрез национални или чужди фондове и международни програми. По-важните национални фондове и програми, които предлагат възможности за кредитно или безвъзмездно финансиране на проекти за ЕЕ са:

- **Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“** е създаден със Закона за енергийната ефективност, по междуправителствени споразумения между Глобалния екологичен фонд (чрез Световна банка), Австрийското правителство и Правителството на Република България. Фондът осъществява своята дейност съгласно разпоредбите на Закона за енергийната ефективност, Закона за енергията от възобновяеми източници и

споразуменията с Донорите. Фондът е единствената специализирана институция за финансиране на инвестиционни проекти в областта на енергийната ефективност в България, предлага на българския бизнес, публичния сектор и индивидуални клиенти следните продукти в сферата на енергийната ефективност:

- ✓ Ниско лихвени кредити
- ✓ Частични кредитни гаранции
- ✓ Портфейлни гаранции
- Държавен фонд “Земеделие”;
- Национален доверителен екофонд и други.

Европейски фондове, чрез които може да се получи безвъзмездна финансова помощ за проекти с насоченост ЕЕ са:

- ОП „Регионално развитие”;
- Фонд” Козлодуй”
- ОП „Развитие на селските райони”
- ОП „Околна среда”
- Програма „Европейско териториално сътрудничество”

8.3. Бюджетни средства

Съгласно чл.12, ал.4 от ЗЕЕ средствата за изпълнение на програмите се осигуряват в рамките на бюджетите на държавните органи и на общините. Тъй като през последните години държавните субсидии не достигат за изпълнение на всички задължения на общината, ръководството на общинската администрация търси проектно финансиране и други извънбюджетни средства за реализиране на енергоспестяващи проекти.

8.4. Публично – частно партньорство

Наличието на модерни и качествени публични услуги е основен стимул за икономически растеж и оттам за повишаването на жизнения стандарт на населението. Правителството на Р България и местната администрация са отговорни за осигуряването на обществени услуги и съоръжения. В процеса на своето икономическо развитие нашата страна се нуждае от модерни и алтернативни решения в областта на публичните услуги и в модернизиранието на инфраструктурните обекти и комуналните дейности. Международната практика показва, че публично-частното партньорство (ПЧП) е един от успешните финансови инструменти за осигуряване на инвестиции в публичната инфраструктура, когато държавния и общинските бюджети не разполагат с необходимия ресурс и искат да осигурят по-добра стойност на вложените публични средства. Нуждата от инвестиции за изграждане на базисна инфраструктура с цел предоставяне на качествени публични услуги в страната налага прилагането на иновационни методи за структуриране и финансиране на инвестиционни проекти.

Отчитайки Европейското законодателство, практика и счетоводно третиране можем да обобщим, че ПЧП е дългосрочно договорно отношение между лица от частния и публичния сектор за финансиране, построяване, реконструкция, управление или поддръжка на инфраструктурата с оглед постигане на по-добро ниво на услугите, където частният партньор поема строителния риск, и поне един от двата риска – за наличност на предоставяната услуга или за нейното търсене.

ПЧП е истинският начин да се комбинират предимствата на публичния и частния сектор, за да се постигне най-доброто по отношение на предоставянето на публични услуги и инфраструктурни обекти.

8.5. Съвременни икономически механизми

Договори с гарантиран резултат (ДГР):

- Финансиране от трета страна – често използван от предприятия за ЕЕ услуги (чрез ДГР);
- Концесионна разновидност на финансирането от трета страна – по схемата „строителство” (построй) – „експлоатация” (използвай) – „прехвърляне на собствеността” (предай);
- Използване на фондове за рисков капитал (за проекти с повишен риск, чието успешно реализиране води до големи печалби);

- Използване на механизмите по Протокола от Киото – „съвместно изпълнение” или „търговия с емисии”.

IX. НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ

Важна предпоставка за изпълнението на ОПЕЕ е организирането на дейностите по енергийна ефективност. Ще бъде създадена Група за наблюдение, в която да влизат различни специалисти, работещи по проблемите на енергийната ефективност.

Служителят от общинска администрация, отговарящ за енергийна ефективност е водеща фигура за пропагандиране на енергийната ефективност и провеждането на политика на общината за енергоспестяване и постигане на икономически и екологични ползи. Той организира създаването и поддържането на информационна база за енергопотреблението в общината.

От общинската администрация ще бъдат включени специалисти по отделните направления, а от останалите организации – специалисти енергетици, представители на приоритетни обекти, НПО, граждани.

Участниците в групата ще набират необходимата информация за разработването на конкретни проекти за внедряване на енергоспестяващи мероприятия. Ще правят анализи и оценки. Ще контролират изпълнението на предвидените мероприятия. Изпълнението на конкретните мерки по плана ще се реализират и чрез привличане на външни специалисти. Възлагането за изпълнение ще става по реда на ЗОП.

Групата за наблюдение ще извършва контрол върху изпълнението на дейностите по ПЕЕ. Тази група ще одобрява и утвърждава индикаторите за наблюдение на изпълнението на ПЕЕ, на базата на което ще извършва:

- периодични прегледи на постигнатия напредък по отношение на изпълнение на целите;
- разглеждане на резултатите от междинните оценки;
- анализи на резултатите от изпълнението на мерките и дейностите;
- оценка на степента на постигане на целите и на устойчивостта на резултатите;
- разглеждане на предложенията за промяна на мерките;
- предлагане на промени, свързани с постигането на целите на ПЕЕ.

Групата има задачата да наблюдава процеса на реализация на Програмата за ЕЕ и да изготвя доклади с оценки, препоръки и предложения. Това включва ежегодни оценки по напредъка и изпълнението на Програмата и изготвяне на заключителен доклад по реализацията и изпълнението.

Създаване на система за комуникация

Всички мероприятия, извършвани по програмата, ще бъдат реализирани с одобрението на Общинския съвет - Алфатар в съответствие с предвижданите в инвестиционната програма средства. Всички мероприятия ще се реализират със съдействието на ръководителите на отделните обекти.

X. ОЦЕНКА НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ

За успешното реализиране на политиката по ЕЕ е необходимо да се наблюдава изпълнението на инвестиционните програми и да се прави периодична оценка на постигнатите резултати. Обективната оценка на изпълнението на програмата за ЕЕ изисква да се прави съпоставка между вложените финансови средства и постигнати резултати.

За целта е необходимо редовно да се докладва информацията относно:

- създаване и поддържане на информационна база за състоянието на ЕЕ в общината, оптимизиране на обема и повишаване на достоверността на набираната статистическа информация;
- резултати от изпълнението и ефектите от плановете по ЕЕ в общината.

Необходимо е да се създаде система от индикатори, която да показва дали общинският план се изпълнява така, както е приет.

Основните индикатори от тази система за изпълнение на целите в програмата, са следните:

- Постигане на съответствие с общоевропейските стандарти;
- Прилагане на енергоефективни изисквания при провеждането на тържни процедури.
Индикатор – 100% тържни процедури, при които са приложени изискванията
- Употреба на ВЕИ и подобряване ефективното използване на енергията
Индикатор – 10% от произведената енергия от ВЕИ, спрямо общо консумираната енергия; Инсталирани ВЕИ мощности в общината
- Провеждане на сградите в съответствие със стандартите за енергийна ефективност и изискванията на наредбите.

Индикатори: във всички общински сгради в експлоатация да се изпълнят комплексни енергоспестяващи мерки и извършване на контролни обследвания

XI. ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Много важна част от изпълнението на програмата е периодичната съпоставка с новопостъпилите данни и при необходимост е възможно включване или изключване на обекти съобразено с евентуална нова ситуация.

Водеща роля в изпълнението на програмата за енергийна ефективност е отредена на общинската администрация.

Наблюдението и контролът на програмата продължава през целия период на неговото действие. Събраната информация, сравнението и направените изводи се оформят в доклад.

Въз основа на тези доклади се изготвя отчета за изпълнение на програмата всяка година. Той се представя на заседание на Общински съвет от кмета на общината до края на първото тримесечие на следващата година /при приемане на бюджета за всяка следваща година/.

При необходимост от корекция и актуализация на програмата, кметът на общината внася предложение за това отново в Общински съвет.

Изпълнението на планираните действия във всяка програма може да изостане от предназначения график и действителните резултати да са различни по време и сила от това, което се очаква. Много проблеми от такъв характер могат да бъдат смекчени или предотвратени при изграждането на система за мониторинг и контрол. Тази система осигурява необходимите инструменти, които позволяват да се определи степента на изпълнение на планираните стратегически цели. Тя включва установяване на индикатори, наблюдение на изпълнението, съпоставка на действителното и очакваното изпълнение и предприемане на коригиращи действия, ако се налага. На първо място трябва да се създаде система от индикатори, която да показва дали общинския план се изпълнява така, както е приет.

ПЕЕ има отворен характер и ежегодно се усъвършенства, допълва и променя в зависимост от новопостъпилите данни, реалните потребности, срещаните проблеми и финансовите възможности.

Настоящата програма за енергийна ефективност на община Алфатар за периода 2017 - 2020 година приета от Общински съвет – Алфатар с Решение №198/27.02.2017 година, вписано в Протокол № 019 от 27.02. 2017 година.

Елис Талят
Председател на ОбС – Алфатар: